

**Europos bendrijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos
SUSITARIMAS
dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo**

EUROPOS BENDRIJA, toliau – Bendrija,

ir

BUVUSIOJI JUGOSLAVIJOS RESPUBLIKA MAKEDONIJA, toliau – Šalys;

ATSIŽVELGDAMOS į 2005 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos sprendimą suteikti Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai šalies kandidatės statusą;

ATSIŽVELGDAMOS į Europos bendrijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą (SAS), kuris buvo pasirašytas 2001 m. balandžio mėn. ir įsigaliojo 2004 m. balandžio 1 d., ir kuris šiuo metu reglamentuoja santykius su Buvusiaja Jugoslavijos Respublika Makedonija;

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS ketinimą glaudžiai bendradarbiauti, atsižvelgdamos į galiojančio SAS struktūras, skirtas vizų režimui tarp Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir Europos Sąjungos liberalizuoti, kaip numatyta ES ir Vakarų Balkanų 2003 m. birželio 21 d. Salonikuose įvykusio aukščiausiojo lygio susitikimo išvadosė;

PRIPAŽINDAMOS Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos padarytą pažangą teisingumo, laisvės ir saugumo srityje, visų pirma migracijos, vizų politikos, sienų valdymo ir dokumentų saugumo klausimų atžvilgiu;

NORĖDAMOS – tai būtų pirmasis konkretus žingsnis bevizio kelionių režimo link – palengvinti žmonių tarpusavio ryšius kaip svarbią sąlygą stabiliam ekonominių, humanitarinių, kultūrinių, mokslinių ir kitų ryšių plėtojimui, palengvinant vizų išdavimo tvarką Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad visiems ES piliečiams netaikomas vizų reikalavimas vykstant į Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją ne ilgesniam kaip 90 dienų laikotarpiui arba vykstant tranzitu per Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos teritoriją;

PRIPAŽINDAMOS, kad jei Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija vėl nustatytų vizos reikalavimą ES piliečiams, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams pagal susitarimą taikomos tokios pačios lengvatos automatiškai abipusiškumo principu būtų taikomos ir ES piliečiams;

PRIPAŽINDAMOS, kad toks vizų režimo supaprastinimas neturėtų skatinti nelegalios migracijos, ir skirdamos ypatingą dėmesį saugumui ir readmisijai;

ATSIŽVELGDAMOS į Protokolą dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos ir Protokolą dėl Šengeno *acquis* integravimo į Europos Sąjungos teisės sistemą, pridėtus prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, ir patvirtindamos, kad šio susitarimo nuostatos netaikomos Jungtinei Karalystei ir Airijai;

ATSIŽVELGDAMOS į Protokolą dėl Danijos pozicijos, pridėtą prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, ir patvirtindamos, kad šio susitarimo nuostatos netaikomos Danijos Karalystei,

SUSITARĖ:

1 Straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Šiuo susitarimu siekiama supaprastinti vizų ne ilgesniam kaip 90 dienų per 180 dienų laikotarpį išdavimo tvarką Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams.

2. Jei Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija vėl nustatytų vizos reikalavimą ES piliečiams ar tam tikroms ES piliečių

kategorijoms, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams pagal susitarimą taikomos tokios pačios lengvatos automatiškai abipusiškumo principu būtų taikomos ir atitinkamiems ES piliečiams.

2 Straipsnis

Bendroji taisyklė

1. Šiuo susitarimu numatomas vizų išdavimo tvarkos supaprastinimas taikomas Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams tik tais atvejais, kai jie neatleidžiami nuo vizos reikalavimo pagal Bendrijos arba valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, šį susitarimą arba kitus tarptautinius susitarimus.

2. Šiame susitarime nenumatytiems klausimams, pvz., atsiskaitymui išduoti vizą, kelionės dokumentų pripažinimui, pragyvenimui pakankamų lėšų įrodymui ir draudimui įvažiuoti bei išsiuntimo priemonėms, taikoma Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos, valstybių narių nacionalinė teisė arba Bendrijos teisė.

3 Straipsnis

Apibrėžtys

Šiame susitarime:

- a) Valstybė narė – bet kuri Europos Sąjungos valstybė narė, išskyrus Danijos Karalystę, Airijos Respubliką ir Jungtinę Karalystę;
- b) Europos Sąjungos pilietis – valstybės narės pilietis, kaip apibrėžta a punkte;
- c) Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pilietis – bet kuris Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pilietybę turintis asmuo;
- d) Viza – valstybės narės išduotas leidimas arba priimtas sprendimas, reikalingas:
 - įvažiuoti numatytam buvimui į valstybę narę arba kelias valstybes nares, iš viso ne ilgiau kaip 90 dienų,
 - įvažiuoti siekiant vykti tranzitu per tos valstybės narės arba kelių valstybių narių teritoriją.
- e) Legaliai gyvenantis asmuo – Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pilietis, Bendrijos arba valstybių narių teisės aktų pagrindu turintis leidimą arba teisę valstybės narės teritorijoje būti ilgiau kaip 90 dienų.

4 Straipsnis

Kelionės tikslą įrodantys dokumentai

1. Šių kategorijų Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams pakanka toliau išvardytų dokumentų vykimo į kitą šalį tikslui pagrįsti:

- a) mokiniams, studentams, aukštesnės studijų pakopos studentams ir lydintiems mokytojams, kurie vyksta studijų arba mokymosi tikslais, įskaitant mainų programas ir kitokią su mokyklomis susijusią veiklą:
 - raštiško priimančiojo universiteto, koledžo arba mokyklos kvietimo arba mokinio ar studento pažymėjimo arba lankytinų kursų pažymėjimo;

- b) mokslo, mokslinių tyrimų, kultūros ir meno veikloje, įskaitant universitetų ir kitokias mainų programas, dalyvaujantiems asmenims:
 - priimančiosios organizacijos raštiško kvietimo dalyvauti tokioje veikloje;
- c) pilietinės visuomenės organizacijų atstovams, kurie vyksta mokymosi, seminarų, konferencijų tikslais, įskaitant mainų programas:
 - priimančiosios organizacijos raštiško kvietimo, patvirtinimo, kad asmuo yra pilietinės visuomenės organizacijos atstovas ir tokios organizacijos įsteigimo pažymėjimo iš atitinkamo registro, išduoto valstybės valdžios institucijos laikantis nacionalinės teisės nuostatų;
- d) žurnalistams:
 - profesinės organizacijos išduoto pažymėjimo arba kito dokumento, patvirtinančio, kad atitinkamas asmuo yra kvalifikuotas žurnalistas, ir jo (jos) darbdavio išduoto dokumento, kuriame nurodoma, kad kelionės tikslas – atlikti žurnalistinį darbą;
- e) tarptautinių sporto renginių dalyviams ir juos lydintiems profesionaliems partneriams:
 - priimančiosios organizacijos raštiško kvietimo: valstybių narių kompetentingų institucijų, nacionalinių sporto federacijų arba nacionalinių olimpinė komitetų;
- f) verslininkams ir verslo organizacijų atstovams:
 - raštiško priimančiojo juridinio asmens arba įmonės, tokio juridinio asmens arba įmonės biuro ar filialo, valstybės narės valstybės ar vietos valdžios institucijos arba prekybos ir pramonės parodų, konferencijų ir simpoziumų, rengiamų valstybių narių teritorijoje, organizacinio komiteto kvietimo;
- g) laisvųjų profesijų atstovams, dalyvaujantiems tarptautinėse parodose, konferencijose, simpoziumuose, seminaruose ar kituose panašiuose renginiuose, organizuojamuose valstybių narių teritorijoje:
 - priimančiosios organizacijos raštiško kvietimo, patvirtinančio, kad atitinkamas asmuo dalyvauja renginyje;
- h) susigiminiavusių miestų organizuojamų oficialių mainų programų dalyviams:
 - šių miestų administracijų vadovų (merų) raštiško kvietimo;

- i) vairuotojams, vykstantiems tarptautinius krovinių ir keleivių pervežimus į valstybių narių teritoriją Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje registruotomis transporto priemonėmis:
- raštiško Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos vežėjų asociacijos kvietimo dėl tarptautinių pervežimų keliais, kuriame nurodomas kelionių tikslas, trukmė ir dažnumas;
- j) traukinių, refrižeratorių ir lokomotyvų brigados nariams tarptautiniuose traukiniuose, vykstančiuose į valstybių narių teritoriją:
- raštiško kompetentingos Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos geležinkelių įmonės kvietimo, kuriame nurodomas kelionių tikslas, trukmė ir dažnumas;
- k) artimiems giminaičiams – sutuoktiniui, vaikams (įskaitant įvaikius), tėvams (įskaitant globėjus), seneliams ir anūkams, lankantiems Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečius, teisėtai gyvenančius valstybių narių teritorijoje:
- priimančiojo asmens raštiško kvietimo;
- l) religinių bendruomenių atstovams:
- raštiško Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje registruotos religinės bendruomenės kvietimo, kuriame nurodomas kelionių tikslas, trukmė ir dažnumas;
- m) dėl medicininių priežasčių besilankantiems asmenims ir, jei reikia, juos lydintiems asmenims:
- oficialaus medicinos įstaigos dokumento, patvirtinančio, kad būtina medicininė priežiūra šioje institucijoje, būtinas lydintysis asmuo ir pakankamų finansinių lėšų mediciniam gydymui apmokėti įrodymo;
- n) į laidotuves vykstantiems asmenims:
- oficialaus dokumento, patvirtinančio mirties faktą, taip pat dokumento, kuriame nurodytas vizos prašančio asmens ir palaidoto asmens giminystės arba kitoks ryšys;
- o) oficialių delegacijų nariams, kurie pagal oficialų kvietimą Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai dalyvauja susitikimuose, konsultacijose, derybose arba mainų programose, taip pat renginiuose, kuriuos kurios nors iš valstybių narių teritorijoje organizuoja tarpvyriausybines organizacijos:
- Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos valdžios institucijos laiško, patvirtinančio, kad vizos prašantis asmuo yra jos delegacijos narys, vykstantis į kitą šalį dalyvauti pirmiau minėtuose renginiuose, kartu su oficialaus kvietimo kopija;
- p) Turizmo tikslais keliaujantiems asmenims:
- kelionių agentūros arba kelionių organizavimo paslaugų teikėjo, kurį, atsižvelgdamos į vietos konsulinį bendradarbiavimą, akreditavo valstybės narės, pažymėjimo arba kvito, patvirtinančio, kad buvo užsakyta organizuota kelionė;
- q) lankantiems kariškių arba civilių kapus:
- oficialaus dokumento, patvirtinančio palaidojimo faktą ir tai, kad kapas yra išlikęs, taip pat dokumento, kuriame nurodytas vizos prašančio asmens ir palaidoto asmens giminystės arba kitoks ryšys;
2. Šio straipsnio 1 dalyje minimame raštiškame kvietime turi būti nurodyta tokia informacija:
- a) kviečiamąjo asmens vardas ir pavardė, gimimo data, lytis, pilietybė, asmens tapatybės dokumento numeris, kelionės laikas ir tikslas, įvažiavimo į šalį skaičius ir, tam tikrais atvejais, kartu su kviečiamuoju asmeniu vykstančių sutuoktinio ir vaikų vardai ir pavardės;
- b) kviečiančiojo asmens vardas, pavardė ir adresas; arba
- c) kviečiančiojo juridinio asmens, įmonės ar organizacijos visas pavadinimas, adresas ir
- jeigu kvietimą išduoda organizacija – kvietimą pasirašančio asmens vardas, pavardė ir pareigos;
 - jeigu kviečiantysis asmuo yra valstybės narės teritorijoje registruotas juridinis asmuo, įmonė, biuras ar jų filialas, – registracijos numeris pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktus.
3. Visų šio straipsnio 1 dalyje išvardytų kategorijų piliečiams visų kategorijų vizos išduodamos supaprastinta tvarka, nereikalaujant jokio kito kelionės tikslo pagrindimo, kvietimo arba patvirtinimo.

5 Straipsnis

Daugkartinių vizų išdavimas

1. Valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos išduoda daugkartines ne ilgiau kaip penkerius metus galiojančias visas šių kategorijų piliečiams:

a) nacionalinės Vyriausybės, Parlamento, Konstitucinio Teismo, Aukščiausiojo Teismo, Teismų tarybos ir Prokuratūros nariams, jeigu jie dėl savo pareigų vykdymo šiuo susitarimu nėra atleisti nuo vizos reikalavimo, išduodant vizą, kurios terminas neviršija tarnybinių įgaliojimų termino, jei šis yra trumpesnis nei 5 metai;

b) oficialių delegacijų nuolatiniams nariams, kurie pagal oficialų kvietimą Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai reguliariai dalyvauja susitikimuose, konsultacijose, derybose arba mainų programose, taip pat renginiuose, kuriuos kurios nors iš valstybių narių teritorijoje organizuoja tarpvyriausybines organizacijos;

- c) sutuoktiniui ir jaunesniems nei 21 metų arba išlaikomiems vaikams (tarp jų ir įvaikiams) ir tėvams (įskaitant globėjus), lankantiems Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečius, teisėtai gyvenančius valstybių narių teritorijoje, išduodant vizą, kurios terminas neviršija leidimo teisėtai gyventi galiojimo trukmės;
- d) verslininkams ir verslo organizacijų atstovams, kurie reguliariai vyksta į valstybes nares;
- e) žurnalistams;
- f) Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje registruotų religinių bendruomenių atstovams, kurie reguliariai vyksta į valstybes nares.

2. Valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos išduoda daugkartinės ne ilgiau kaip vienerius metus galiojančias visas šių kategorijų piliečiams su sąlyga, kad per praėjusius metus jie buvo gavę bent vieną vizą, pasinaudojo ja laikydamiesi lankomos valstybės teisės aktų, reglamentuojančių įvažiavimą ir buvimą jos teritorijoje, ir kad prašymas gauti daugkartinę vizą yra pagrįstas:

- a) studentams ir aukštesnės studijų pakopos studentams, kurie reguliariai vyksta studijų arba mokymosi tikslais, įskaitant mainų programas;
- b) mokslo, mokslinių tyrimų, kultūros ir meno veikloje, įskaitant universitetų ir kitokias mainų programas, dalyvaujantiems asmenims, kurie reguliariai vyksta į valstybes nares;
- c) tarptautinių sporto renginių dalyviams ir juos lydintiems profesiniams partneriams;
- d) laisvųjų profesijų atstovams, dalyvaujantiems tarptautinėse parodose, konferencijose, simpoziumuose, seminaruose ar kituose panašiuose renginiuose, kurie reguliariai vyksta į valstybes nares;
- e) pilietinės visuomenės organizacijų atstovams, kurie reguliariai vyksta į valstybes nares mokymosi, seminarų, konferencijų tikslais, įskaitant mainų programas;
- f) susigiminiavusių miestų organizuojamų oficialių mainų programų dalyviams;
- g) savivaldybių tarybų merams ir nariams;
- h) vairuotojams, vykdančiams tarptautinius krovinių ir keleivių pervežimus į valstybių narių teritoriją Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje registruotomis transporto priemonėmis;
- i) traukinių, refrižeratorių ir lokomotyvų brigados nariams tarptautiniuose traukiniuose, vykstančiuose į valstybių narių teritoriją;

- j) asmenims, kuriems dėl medicininių priežasčių būtina reguliariai lankytis, ir, jei reikia, juos lydintiems asmenims;
- k) oficialių delegacijų nariams, kurie pagal oficialų kvietimą Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai reguliariai dalyvauja susitikimuose, konsultacijose, derybose arba mainų programose, taip pat renginiuose, kuriuos kurios nors iš valstybių narių teritorijoje organizuoja tarpvyriausybines organizacijos.

3. Valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos išduoda daugkartinės visas, kurios galioja nuo 2 iki 5 metų, šio straipsnio 2 dalyje išvardytų kategorijų asmenims ir kitiems asmenims su sąlyga, kad per praėjusius metus jie pasinaudojo viena daugkartinė visa, laikydamiesi lankomos valstybės teisės aktų, reglamentuojančių įvažiavimą ir buvimą jos teritorijoje, ir kad prašymas gauti daugkartinę vizą vis dar yra pagrįstas.

4. Šio straipsnio 1–3 dalyse išvardytų asmenų visa buvimo valstybių narių teritorijoje trukmė negali viršyti 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.

6 Straipsnis

Prašymo išduoti vizą nagrinėjimo mokeskis

1. Mokestis už Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečių prašymų išduoti vizą tvarkymą yra 35 EUR.

Ši suma gali būti peržiūrėta 14 straipsnio 4 dalyje numatyta tvarka.

Jei Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija vėl nustatytų vizos reikalavimą ES piliečiams, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos imamas vizos mokestis turėtų būti ne didesnis nei 35 EUR arba nei suma, dėl kurios susitarta peržiūrėjus mokestį 14 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

2. Nuo prašymo išduoti vizą nagrinėjimo mokesčio atleidžiami šių kategorijų asmenys:

- a) artimi giminaičiai – Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečių, teisėtai gyvenančių valstybių narių teritorijoje, sutuoktinis, vaikai (įskaitant įvaikius), tėvai (įskaitant globėjus), seneliai ir anūkai;
- b) oficialių delegacijų nariai, kurie pagal oficialų kvietimą Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai dalyvauja susitikimuose, konsultacijose, derybose arba mainų programose, taip pat renginiuose, kuriuos kurios nors iš valstybių narių teritorijoje organizuoja tarpvyriausybines organizacijos;
- c) nacionalinės Vyriausybės, Parlamento, Konstitucinio Teismo, Aukščiausiojo Teismo, Teismų tarybos ir Prokuratūros nariai, jeigu jie šiuo susitarimu nėra atleisti nuo vizos reikalavimo;

- d) savivaldybių tarybų merai ir nariai;
- e) neįgalūs asmenys ir, jei reikia, juos lydintis asmuo;
- f) asmenys, pateikę dokumentus, įrodančius jų kelionės būtinybę dėl humanitarinių priežasčių, įskaitant skubios medicininės pagalbos gavimą, ir tokių asmenį lydintis asmuo, vykstantys į artimo giminaičio laidotuves arba norintys aplankyti rimtai sergantį artimą giminaitį;
- g) tarptautinių sporto renginių dalyviai ir juos lydintys profesiniai partneriai;
- h) mokslo, mokslinių tyrimų, kultūros ir meno veikloje, įskaitant universitetų ir kitokias mainų programas, dalyvaujantys asmenys;
- i) susigiminiavusių miestų organizuojamų oficialių mainų programų dalyviai;
- j) žurnalistai;
- k) pensininkai;
- l) vairuotojai, vykstantys tarptautinius krovinių ir keleivių pervežimus į valstybių narių teritoriją Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje registruotomis transporto priemonėmis;
- m) traukinių, refrižeratorių ir lokomotyvų brigados nariai tarptautiniuose traukiniuose, vykstančiuose į valstybių narių teritoriją;
- n) pilietinės visuomenės organizacijų atstovai, kurie vyksta į susitikimus, seminarus, dalyvauja mainų programose arba mokymo kursuose;
- o) Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje registruotų religinių bendruomenių atstovai;
- p) laisvųjų profesijų atstovai, dalyvaujantys tarptautinėse parodose, konferencijose, simpoziumuose, seminaruose ar kituose panašiuose renginiuose, organizuojamuose valstybių narių teritorijoje;
- q) mokiniai, studentai, aukštesnės studijų pakopos studentai ir lydintieji mokytojai, kurie vyksta studijų arba mokymosi tikslais, įskaitant mainų programas ir kitokią su švietimu arba mokyklomis susijusią veiklą;
- r) vaikai iki 6 metų.

3. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 1 dalies, Bulgarija ir Rumunija, kurioms Šengeno *acquis* yra privalomas, bet kurios dar neišduoda Šengeno vizų, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečius gali atleisti nuo prašymo išduoti nacionalinę trumpalaikę vizą nagrinėjimo mokesčio iki dienos, kai jos bus visiškai įgyvendinusios Šengeno *acquis* vizų politikos srityje ir kuri bus nustatyta Tarybos sprendimu.

7 Straipsnis

Prašymo išduoti vizą nagrinėjimo trukmė

1. Valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos priima sprendimą dėl prašymo išduoti vizą per 10 kalendorinių dienų nuo prašymo ir vizai išduoti reikalingų dokumentų gavimo.
2. Atskirais atvejais, t. t. jeigu prašymą reikia nagrinėti išsamiau, sprendimo dėl prašymo išduoti vizą priėmimo laikotarpis gali būti pratęstas iki 30 kalendorinių dienų.
3. Skubiais atvejais sprendimo dėl prašymo išduoti vizą priėmimo laikotarpis gali būti sutrumpintas iki 2 arba mažiau darbo dienų.

8 Straipsnis

Išvykimas, jeigu buvo prarasti arba pavogti dokumentai

Europos Sąjungos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiai, kurie pametė savo asmens tapatybės dokumentus arba iš kurių šie dokumentai buvo pavogti jiems lankantis Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos arba valstybių narių teritorijoje, gali išvykti iš šios teritorijos be jokios vizos arba kitokio leidimo, pateikdami galiojančius asmens tapatybės dokumentus, suteikiančius teisę kirsti sieną ir išduotus valstybių narių arba Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos diplomatinė atstovybių arba konsulinių įstaigų.

9 Straipsnis

Vizos pratęsimas išskirtinėmis aplinkybėmis

Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams, kurie neturi galimybės išvykti iš valstybių narių teritorijos iki jų vizoje nurodytos datos dėl *force majeure*, humanitarinių, rimtų profesinių arba asmeninių priežasčių, vizos terminas pratęsiamas nemokamai pagal priimančiosios valstybės teisės aktus laikotarpiui, kurio reikia grįžti į valstybę, kurioje jie gyvena.

10 Straipsnis

Diplomatiniai pasai

1. Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiai, turintys galiojančius diplomatinčius pasus, gali įvažiuoti, išvažiuoti arba vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją be vizų.
2. Šio straipsnio 1 dalyje minimi asmenys gali būti valstybių narių teritorijoje ne ilgiau kaip 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.

11 Straipsnis

Teritorinis vizų galiojimas

Atsižvelgiant į nacionalines valstybių narių taisykles ir teisės aktus dėl nacionalinio saugumo ir ES taisykles dėl riboto teritorinio galiojimo vizų, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiai gali keliauti valstybių narių teritorijoje tuo pačiu pagrindu kaip ir Europos Sąjungos piliečiai.

12 Straipsnis

Jungtinis susitarimo valdymo komitetas

1. Šalys įsteigia Jungtinį ekspertų komitetą (toliau – komitetas), sudarytą iš Europos bendrijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos atstovų. Bendrijai atstovauja Europos Bendrijų Komisija, kuriai padeda valstybių narių ekspertai.
2. Komiteto uždaviniai yra:
 - a) prižiūrėti, kaip įgyvendinamas šis susitarimas (reguliariai keistis informacija, įskaitant duomenis apie išduotų vizų, pateiktų ir atmestų prašymų išduoti vizą skaičių);
 - b) siūlyti šio susitarimo pataisas arba papildymus;
 - c) spręsti ginčus, kylančius dėl šio susitarimo nuostatų aiškinimo ar taikymo.
3. Komitetas susitinka pagal poreikį vienos iš šalių prašymu bent kartą per metus.
4. Komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles.
5. Komitetas informuoja atitinkamas įstaigas, įsteigtas pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, reguliariai teikdamas duomenis apie šio susitarimo įgyvendinimą.

13 Straipsnis

Šio susitarimo ryšys su dvišaliais valstybių narių ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos susitarimais

1. Nuo įsigaliojimo dienos šio susitarimo nuostatos yra viršesnės už visų dvišalių arba daugiašalių sutarčių ar susitarimų, sudarytų tarp atskirų valstybių narių ir Buvusiosios Jugoslavijos

Respublikos Makedonijos, nuostatas tiek, kiek šių sutarčių ar susitarimų nuostatos apima klausimus, reglamentuojamus šiuo susitarimu.

2. Dvišalių sutarčių ar susitarimų, kuriuos atskiros valstybės narės ir Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija pasirašė iki 2007 m. sausio 1 d. ir kuriuose numatyta, kad tarnybinius pasus turintys asmenys atleidžiami nuo vizos reikalavimo, nuostatos toliau taikomos 5 metus nuo šio susitarimo įsigaliojimo nepažeidžiant atitinkamų valstybių narių arba Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos teisės denonsuoti arba sustabdyti šiuos dvišalius susitarimus minėtu 5 metų laikotarpiu.

14 Straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Šį susitarimą šalys ratifikuoja arba tvirtina pagal savo atitinkamas procedūras ir jis įsigalioja kito mėnesio po dienos, kai šalys pranešė viena kitai, kad jos atliko pirmiau minėtas procedūras, pirmąją dieną.
2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, šis susitarimas įsigalioja tik Europos bendrijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos susitarimo dėl asmenų readmisijos įsigaliojimo dieną, jeigu ši diena yra vėlesnė už šio straipsnio 1 dalyje nurodytą datą.
3. Šis susitarimas sudaromas neapibrėžtam laikotarpiui, nebent būtų nutrauktas pagal šio straipsnio 6 dalį.
4. Šis susitarimas gali būti keičiamas raštišku šalių susitarimu. Pakeitimai įsigalioja po to, kai šalys viena kitai praneša, kad jos atliko tam reikalingas vidaus procedūras.
5. Kiekviena šalis gali visiškai arba iš dalies sustabdyti šio susitarimo taikymą viešosios tvarkos, nacionalinio saugumo užtikrinimo arba visuomenės sveikatos apsaugos sumetimais. Apie sprendimą dėl sustabdymo kitai šaliai pranešama ne vėliau kaip likus 48 valandoms iki tokio sprendimo įsigaliojimo. Šio susitarimo taikymą sustabdžiusi šalis iš karto informuoja kitą šalį, jeigu sustabdymo priežastys nustoja galioti.
6. Kiekviena šalis gali nutraukti šį susitarimą raštu pranešdama kitai šaliai. Šis susitarimas netenka galios po 90 dienų nuo tokio pranešimo dienos.

PRIEDAS

SUSITARIMO DĖL VALSTYBIŲ NARIŲ, KURIOS TAIKO NE VISĄ ŠENGENO ACQUIS, PROTOKOLAS

Valstybės narės, kurioms Šengeno *acquis* yra privalomas, tačiau kurios dar neišduoda Šengeno vizų, laukdamos atitinkamo Tarybos sprendimo dėl tokių vizų išdavimo, išduoda nacionalines vizas, kurios galioja tik jų teritorijoje.

Šios valstybės narės gali vienašališkai pripažinti Šengeno vizas ir leidimus gyventi tranzito per jų teritoriją tikslu pagal 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 895/2006/EB.

2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 895/2006/EB netaikomas Rumunijai ir Bulgarijai, todėl Europos Komisija pasiūlys panašias nuostatas, kad šios šalys galėtų vienašališkai pripažinti Šengeno vizas ir leidimus gyventi bei kitus panašius dokumentus, išduotus valstybių narių, visapusiškai dar nedalyvaujančių Šengeno erdvėje, vykti tranzitu per jų teritoriją.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL ABIPUSIO BEVIZIO KELIONIŲ REŽIMO GALIMYBIŲ

Pagal ES ir Vakarų Balkanų 2003 m. birželio 21 d. Salonikuose įvykusio aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas šiuo susitarimu numatomas vizų išdavimo tvarkos supaprastinimas reiškia pereinamąjį laikotarpį siekiant įvesti bevizį kelionių režimą Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams.

Bevizis kelionių režimas Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams bus įvestas atsižvelgiant į teigiamą šalies padarytos pažangos įgyvendinant atitinkamas reformas įvertinimą ir laikantis 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamente 539/2001 nustatytos tvarkos ir kriterijų.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL DANIJOS

Šalys pažymi, kad šis susitarimas netaikomas Danijos Karalystės diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms vizų išdavimo tvarkai.

Tokiomis aplinkybėmis pageidautina, kad Danijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos valdžios institucijos nedelsdamos sudarytų dvišalį susitarimą dėl trumpalaikių vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo panašiomis sąlygomis, kokios nustatytos Europos bendrijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos susitarimu.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL JUNGGINĖS KARALYSTĖS IR AIRIJOS

Šalys pažymi, kad šis susitarimas netaikomas Jungtinės Karalystės ir Airijos teritorijoje.

Tokiomis aplinkybėmis pageidautina, kad Jungtinės Karalystės, Airijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos valdžios institucijos sudarytų dvišalį susitarimą dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL ISLANDIJOS IR NORVEGIJOS

Šalys atkreipia dėmesį į glaudžius Europos bendrijos ir Norvegijos bei Islandijos santykius, pirmiausia pagal 1999 m. gegužės 18 d. susitarimą dėl šių šalių asociacijos įgyvendinimą, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*.

Tokiomis aplinkybėmis pageidautina, kad Norvegijos, Islandijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos valdžios institucijos nedelsdamos sudarytų dvišalį susitarimą dėl trumpalaikių vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo panašiomis sąlygomis, kokios nustatytos Europos bendrijos ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos susitarimu.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS IR LICHTENŠTEINO

(prireikūs)

Jei Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ir prie šio susitarimo pridėti protokolai dėl Lichtenšteino bus įsigalioję tuo metu, kai bus baigtos derybos su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija, panaši deklaracija bus taip pat padaryta dėl Šveicarijos ir Lichtenšteino.

BEDRA DEKLARACIJA DĖL MOKESČIŲ, SUSIJUSIŲ SU PRAŠYMŲ DĖL VIZŲ TVARKYMU

Europos bendrija atkreipia dėmesį į Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos susirūpinimą, kad jos piliečiams yra išduotos Šengeno vizos su ribotu teritoriniu galiojimu vienoje ar keliuose valstybėse narėse. Europos bendrija taip pat atkreipia dėmesį į Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos prašymą, kad jos piliečiai, turintys Šengeno vizas su ribotu teritoriniu galiojimu vienoje ar keliuose valstybėse narėse ir kuriems reikia keliauti tos vizos galiojimo laikotarpiu į valstybę narę, kuri nėra priskirta tos vizos teritoriniam galiojimui, kad pastaroji nereikalautų mokesčių, susijusių su prašymu dėl antrosios vizos.

Šalys mano, kad šį klausimą, kaip prioritetinį, vėl turėtų įvertinti 12 straipsnyje nurodytas komitetas, kai tik Europos Parlamentas ir Taryba patvirtins Bendrijos vizų kodeksą, projektą, kuriame sprendžiamas šis klausimas.

EUROPOS BENDRIJOS DEKLARACIJA DĖL VIZOS REIKALAVIMO TARNYBINIUS PASUS TURINTIEMS ASMENIMS PERŽIŪRĖJIMO

Dvišalių sutarčių ar susitarimų, kuriuos atskiros valstybės narės ir Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija pasirašė iki 2007 m. sausio 1 d. ir kuriuose numatyta, kad tarnybinius pasus turintys asmenys atleidžiami nuo vizos reikalavimo, nuostatos toliau taikomos tik 5 metus nuo šio susitarimo įsigaliojimo nepažeidžiant atitinkamų valstybių narių arba Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos teisės denonsuoti arba sustabdyti šiuos dvišalius susitarimus minėtu 5 metų laikotarpiu, todėl Europos bendrija ne vėliau kaip per 2 metus nuo šio susitarimo įsigaliojimo iš naujo įvertins tarnybinius pasus turinčių asmenų padėtį, atsižvelgdama į tai, kad tuo tikslu 14 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka susitarimas gali būti iš dalies pakeistas.

EUROPOS BENDRIJOS DEKLARACIJA DĖL VIZOS PRAŠANČIŲ ASMENŲ GALIMYBĖS GAUTI INFORMACIJĄ, TAIP PAT DĖL INFORMACIJOS APIE TRUMPALAIKIŲ VIZŲ IŠDAVIMO TVARKĄ BEI DOKUMENTŲ, REIKALINGŲ TEIKIANT PRAŠYMĄ IŠDUOTI TRUMPALAIKES VIZAS, DERINIMO

Pripažindama skaidrumo vizos prašančių asmenų atžvilgiu svarbą, Europos bendrija primena, kad 2006 m. liepos 19 d. Europos Komisija priėmė teisės akto projektą dėl Bendrijų konsulinių instrukcijų dėl vizų diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms išdėstymo nauja redakcija, kuri šiuo metu svarsto Europos Parlamentas ir Taryba, ir kuriame aptariamos vizos prašančių asmenų patekimo į valstybių narių diplomatinės atstovybes ir konsulines įstaigas sąlygos.

Kalbant apie informaciją, teiktiną vizos prašantiems asmenims, Europos bendrija mano, kad reikėtų imtis atitinkamų priemonių:

- Apskritai vizos prašantiems asmenims pateikti apibendrintą pagrindinę informaciją apie prašymo išduoti vizą pateikimo tvarką bei sąlygas ir jų galiojimą.
- Europos bendrija sudarys minimalių reikalavimų sąrašą, siekiant užtikrinti, kad vizos prašantiems asmenims iš Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos bus pateikta suderinta ir vienoda pagrindinė informacija ir kad iš jų bus reikalaujama pateikti iš esmės tokius pačius patvirtinamuosius dokumentus.

Pirmiau minėta informacija, įskaitant kelionių agentūrų ir kelionių organizavimo paslaugų teikėjų, igaliotų atsižvelgiant į vietos konsulinį bendradarbiavimą, sąrašą, turi būti plačiai paskleista (konsulinių įstaigų informacijos centruose, brošiūrose, internetiniuose tinklapiuose ir kt.).

Valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos savo darbą organizuoja taip, kad susitikimus dėl prašymą išduoti vizą ir susijusių patvirtinamųjų dokumentų pateikimo būtų galima suorganizuoti per pagrįstą laikotarpį.

Valstybių narių diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos teikia informaciją apie Šengeno *acquis* numatytas galimybes kiekvienu atveju supaprastinti trumpalaikių vizų išdavimą, įskaitant dokumentams keliamų reikalavimų, visų pirma *bona fide* pareiškėjams, supaprastinimą.

BULGARIJOS POLITINĖ DEKLARACIJA DĖL VIETINIO EISMO PER SIENĄ

Bulgarijos Respublika pareiškia norą pradėti derybas dėl dvišalio susitarimo su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija siekiant įgyvendinti vietinio eismo per sieną režimą, įvestą 2006 m. gruodžio 20 d. Reglamentu (EB) Nr. 1931/2006, nustatančiu vietinio eismo per valstybių narių išorines sausumos sienas taisykles ir iš dalies keičiančiu Šengeno konvencijos nuostatas.

EUROPOS BENDRIJOS DEKLARACIJA DĖL ŠEIMOS NARIŲ PATEIKIAMŲ PRAŠYMŲ NAGRINĖJIMO TVARKOS SUPAPRASTINIMO

Europos bendrija atkreipia dėmesį į Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pasiūlymą išplėsti šeimos narių, kuriems turėtų būti taikoma supaprastinta prašymų nagrinėjimo tvarka, sąvoką ir į Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos teikiamą svarbą tokios kategorijos asmenų judėjimo tvarkos supaprastinimui.

Siekiant palengvinti didesnio skaičiaus asmenų, turinčių giminystės ryšių (visų pirma seserų bei brolių ir jų vaikų) su Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiais, teisėtai gyvenančiais valstybių narių teritorijoje, judumą, Europos bendrija ragina valstybių narių konsulines įstaigas visapusiškai pasinaudoti *acquis communautaire* numatytais galimybėmis šios kategorijos asmenims taikyti supaprastintą vizų išdavimo tvarką, įskaitant, visų pirma, iš pareiškėjų reikalaujamų įrodomųjų dokumentų supaprastinimą, atleidimą nuo prašymų išduoti vizą nagrinėjimo mokesčių ir, tam tikrais atvejais, daugkartinių vizų išdavimą.
